

Bezoek Die Haghe-leden aan het RKD op 15 maart 2015

Op 15 maart bezocht een grote groep leden het RKD: Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis. Weinig Hagenaars zijn op de hoogte van het feit dat zich een instituut van wereldfaam binnen onze stadsgrenzen bevindt en het grote aantal inschrijvingen toonde de behoefte bij de leden eens een kijkje te gaan nemen in dit grote archief dat in het gebouw van de KB gehuisvest is. Het RKD is in 1932 door kunsthistoricus en verzamelaar Cornelis Hofstede de Groot opgericht en inmiddels uitgegroeid tot het grootste archief ter wereld.

Conservator Drs. Eric Löffler nam de algemene introductie voor zijn rekening. Om een idee te krijgen van de omvang van het instituut werden enkele cijfers genoemd: zo zijn er meer dan 7 miljoen afbeeldingen van kunstwerken opgeslagen in 1500 meter kunsthistorische archieven en bevat de bibliotheek 450.000 banden, o.a. alle veilingcatalogi (150.000 stuks) die er ooit gepubliceerd zijn.

Momenteel wordt er hard gewerkt aan het digitaliseren van de miljoenen afbeeldingen van de kunstwerken die hier opgeslagen zijn in de duizenden dozen. Met behulp van de website kunnen afbeeldingen naar kunstenaar, periode, trefwoord of anderszins worden opgezocht en wordt naar een bepaalde doos verwezen waar de afbeelding kan worden gevonden en bestudeerd. De heer Löffler liet de inhoud van een doos zien waar alle, ook oude, afbeeldingen van een bepaald kunstwerk worden bewaard zodat de geschiedenis van het kunstwerk kan worden gevolgd. Door de digitalisering kunnen de archieven nu wereldwijd worden geraadpleegd en is het bezoekersaantal van de site al snel gestegen naar 1 miljoen hits per jaar.

Naast archiveren vervult het RKD ook een wetenschappelijke taak, ondersteunt het diverse projecten in samenwerking met musea, erfgoed-en kennisinstellingen, zoals de 'Rembrandt database' in samenwerking met het Mauritshuis en de 'Mondriaan site' met het Gemeentemuseum. Het beheert bijzondere archieven zoals het volledige fotoarchief van Breitner, een uniek archief van Kees van Dongen en de volledige bibliotheek van Piet Mondriaan. Tot slot is het instituut betrokken bij belangrijke publicaties zoals recent over 'Jan Mankes', de 'Penseelprinsessen' en 'Mesdag', geeft het een kunsthistorisch blad Oud Holland uit en worden er enkele malen per jaar beoordelings-sprekuren georganiseerd à la Kunst en Kitsch.

In de groene dozen zijn afbeeldingen van alle Nederlandse kastelen, kerken en andere gebouwen van relevantie te vinden, door de eeuwen heen afgebeeld. In de lage kast staan de volledige series van de Jaarboeken die door diverse historische steden worden uitgegeven, uiteraard ook die van Die Haghe. U kunt als u op zoek bent naar een bepaald artikel uit een oud Jaarboek dus altijd hier gaan te rade gaan.

In de afdeling Topografie werd de groep ontvangen door assistent-conservator Laurens Schoenmaker die enthousiast vertelde over enkele recente zoektochten binnen de Haagse regio. Bij hem komen allerlei verzoeken over topografische afbeeldingen binnen, zoals vragen over precieze datering, onduidelijkheid over kunstenaar (echt of kopie?) of wat er is afgebeeld. Door de gespecialiseerde bibliotheek en de enorme hoeveelheid aanwezige topografische afbeeldingen van het RKD lukt het vaak het onbekende kunstwerk te identificeren. Op de vraag of men daar een fotografisch geheugen voor moet hebben, antwoordt de heer Schoenmaker ontkennend, het gaat vooral om enthousiasme voor het vak en doorzettingsvermogen.

Daarvoor hadden we een bezoek gebracht aan de afdeling Buitenlandse kunstenaars die wordt geleid door Die Haghe lid Ursula de Goede – Broug, dochter van voormalig Die Haghe bestuurs- en erelid W.J.Th Broug. Zij toonde een kleine expositie van publicaties en archiefstukken over schilders die op

een of andere manier een connectie met Den Haag hebben, zoals de buitenlandse kunstenaars die in de 19^e eeuw de Nederlandse landschappen en dorpjes kwamen schilderen (project 'Dromen van Holland' waaraan het RKD heeft meegewerkt) als ook de recente publicaties in kader van het Mesdagjaar. Ook aan de orde kwamen: Kunstenaars van de Malle Molen (het 'Montmartre van den Haag'), Pulchri, Haagse Kunstkring, Sluyters, Mondriaan en nog veel meer.

Ursula de Goede komt uit een kunstlievende familie en heeft mede door de brede interesse van haar vader in de Haagse (kunst)geschiedenis ook haar carrière in de Kunst opgebouwd. Het was voor haar dan ook van bijzondere betekenis dat zij juist op haar àllerlaatste werkdag, na meer dan 40 jaar werkzaam te zijn geweest voor het RKD, een groep van Die Haghe mocht rondleiden!

Het tekent het enthousiasme van de medewerkers van dit instituut die al hebben aangegeven dat Die Haghe in de toekomst van harte welkom is voor een volgende rondleiding. Aan de reacties van de excursiedeelnemers af te lezen was dit genoegzaam wederzijds, kortom een zeer geslaagde excursie.